

Plánování průzkumu v operaci počátečního období války

Major Bohumil Jindra

Cvičení provedená v tomto roce znovu potvrdila obtížnost průzkumového zabezpečení operace v počátečním období.

Jako nejobtížnější se ukázalo splnění těchto úkolů:

1. Určení rozsahu vojenských, politických a ekonomických opatření nepřítele svědčících o přípravách k nadálému napadení našeho státního území jako podklad k uskutečnění potřebných opatření u našich vojsk (provádí vyšší operační svaz svými prostředky).

2. Zjištění těch cílů, na které se předpokládá vést první úder bez dopověření: tento úkol však není na stupni operačního svazu typický.

3. Zjištění těch cílů, které je nutno zničit, aby bylo dosaženo požadovaného poměru sil k splnění úkolů operace. To zpravidla vyžaduje zjištění větší části atomového dělostřelectva, dělostřeleckých raket a hlavních sil prvosledových svazků, zejména jejich tankových útvarů. Tento základní úkol je ztížen tím, že je nutné jej splnit ve velmi krátké, přesně vymezené době.

Nyní rozeberu, jakými prostředky a způsoby průzkumu jsou výše uvedené úkoly plněny. Zvláště poukážu na nedostatky vžitě praxe a jak by bylo třeba v dalším k řešení těchto úkolů přistupovat.

K prvnímu úkolu

Tento úkol je základní a operační svaz se na něm jen zčásti podílí svými

opatřeními průzkumu. Nepřetržitě provádí pozorování přihraničního pásma.

Nepravidelně provádí vzdušný vizuální průzkum z vrtulníků. Radiolokačními pátrači provádí průzkum nepřátelských pracujících radiolokátorů. Tato opatření (společně se součinností s PS) plně zabezpečují sledování režimu služby všech ozbrojených složek nepřítele na státní hranici.

Poslední zkušenosti ukazují, že největší rezervy při plnění tohoto úkolu jsou dosud v součinnosti s PS. Ukazuje se, že je možno získat z pohraničních oblastí mnohem větší přehled o politických, ekonomických a vojenských opatřeních, bude-li vytvořena půda pro hlubší součinnost v tom smyslu, že pracovníci operačního svazu budou mít možnost vhodným způsobem se podílet na úkolování prostředků PS.

K druhému úkolu

Pro operační svaz z tohoto úkolu připadá v úvahu zejména zjištění stálých stanovišť radiolokačních stanic umístěných do hloubky 10 až 20 km od státní hranice. Tento úkol jsou technické prostředky průzkumu schopny zčásti splnit. Aby však výsledky tohoto technického průzkumu mohly být vzaty jako podklad pro eventuelní úder, je třeba již v míru tyto cíle jinými prostředky průzkumu prověřit. Tato součinnost se zdá být v míru však nedostatečná.

K třetímu úkolu

Tento úkol je pro operační svaz základním. Na výsledcích jeho plnění závisí, zda iniciativa přejde od prvního okamžiku do našich rukou, zda bude zničením rozhodujících prvků sestavy nepřítele vytvořen výhodný poměr sil pro vlastní aktivní činnost. Abychom získali představu co v tomto velmi krátkém časovém úseku (zpravidla kolem 1 hodiny) je třeba průzkumnými prostředky operačního svazu zjistit, je nutné provést alespoň zběžnou kalkulaci těch cílů, které vyžadujeme zničit.

Předpokládejme ten nejhorší případ, že proti vojskům operačního svazu budou působit až 2 armádní sbory v prvním sledu (to je 4 divize v prvním sledu).

Zjistit a zničit chceme prostředky atomového napadení a 1–2 tankové prapory od každé divize. Zkušenosti nám ukazují, že při této variantě se jeví nutným zjistit a zničit tyto cíle:

- u prvosledových divizí 16 odpalovacích zařízení HJ — 8 cílů,
- ze sborových prostředků atomového napadení:
- 8 odpalovacích zařízení HJ — 4 cíle,
- 4–6 baterií houfnic 203,2 mm 4–6 cílů,
- 1–2 oddíly CORPORAŁ 1–2 cíle,
- u každé divize 1 až 2 tankové prapory 4–8 cílů,
- celkem je třeba zjistit a zničit 21–28 cílů.

Všechny tyto cíle jsou v pohybu a příprava k jejich aktivnímu zásahu (příprava palby) je velmi krátká. Pod-

klady pro palbu proti těmto cílům musí zpravidla získat prostředky průzkumu operačního svazu (viz schéma). Na plnění tohoto úkolu se podílejí tyto prostředky průzkumu armády:

- průzkumné skupiny,
- průzkumné odřady,
- radiolokační pátrače,
- vzdušný průzkum, především dělostřelecký,
- rádiový průzkum.

Průzkumné odřady budou zpravidla 3, každý z nich může zjistit (podle povahy cíle i zničit) 1 až 2 cíle.

Radiolokační pátrače operačního svazu (2 základny) mohou zjistit 2 až 4 cíle, které však je nutné doprověřit a proto je nelze počítat jako podklad pro palbu.

Průzkumné skupiny vyžadují určitého předstihu, aby byly schopny zachytit tyto cíle v hloubce do 20 až 30 km od státní hranice. Při současné praxi bude v činnosti k plnění tohoto úkolu 5 až 7 PzS. Lze předpokládat, že každá z nich zjistí 1 až 2 cíle, tj. celkem 10 až 14 cílů. Znovu však zdůrazňuji, že úspěch PzS závisí na včasném jejich vyslání s určitým předstihem. Vystihnutí tohoto okamžiku je velmi obtížné z vojenských i politických příčin a nemusí se podařit.

Vzdušný průzkum především dělostřelecký, může provést let až 6 letounů a měl by tedy zjistit a navést palbu alespoň na 6 cílů. Jeho činnost však může být v tomto okamžiku velmi omezena intenzivní činností letectva nepřítele v prostoru střetnutí.

Rádiový průzkum má schopnost zaměřit sestavu především útvarů a jednotek atomového napadení. Je nutné ovšem brát v úvahu, že začne pracovat bez podkladů a za krátkou dobu pobytu těchto zbraní v palebných postaveních (za přesunu rádiový provoz

nebude) nepodaří se mu rozkrýt jejich sestavu a dát souřadnice velitelských stanovišť v tom rozsahu, jaké jsou jeho možnosti.

Shrňme-li možnosti těchto průzkumných prostředků operačního svazu a vezmeme-li v úvahu, že některé zasazené prostředky, především PzS, PZO a vzdušný průzkum budou ovlivněny též činností protivníka, dojde k závěru, že úkol v plném rozsahu splněn nebude.

Je tedy nutné hledat cesty, aby tento základní úkol při zahájení operace byl splněn. Dosavadní praxe je příliš závislá na „náhodách“. Při neúspěchu některých průzkumných prostředků výše vyjmenovaných by nebyly zjištěny cíle pro vlastní úder a úspěch operace by byl ohrožen v samém počátku. Je nutné zároveň počítat s tím, že veškerá činnost může probíhat v noci. Možnosti zjištění budou tak značně omezeny.

Řešení této situace vidím takto:

a) Aby tento úkol nebyl svěřen „náhodě“, již v míru u prvosledových operačních svazů mít vybudovanou síť pro tento okamžik do hloubky 40 až 50 km od státní hranice. To by byla kostra, o kterou by se opatření voj-

skového průzkumu opírala a ji doplňovala.

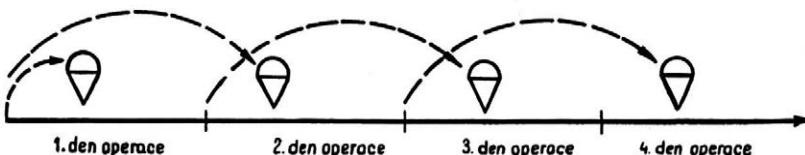
b) Mnohem důkladněji a konkrétněji připravovat podmínky pro vyslání průzkumných skupin v tomto období. Domnívám se, že dosavadní příprava zvláště po stránce studia pravděpodobného prostoru činnosti je nedostatečná.

c) Zdokonalit možnosti vedení průzkumu technickými prostředky, jejichž činnost není závislá na denní době, počasí a činnosti protivníka.

Zvláště první bod se zdá být zásadním do vžitě praxe, ale nové podmínky vyžadují i nové řešení. Především však je nutné vidět specifiku prvosledových operačního svazu. Plánování bojového zabezpečení musí tyto její zvláštnosti respektovat.

Zkušenosti z poslední doby si ještě vyžadují řešení jednoho úkolu. PzS operačního svazu byly vysazovány z důvodů možnosti dopravního letectva do menších hloubek (do 100 km). To mělo za následek, že nebylo dosaženo žádoucího předstihu těchto skupin. Je totiž nutné počítat s tím, že PzS potřebuje 10–16 hod. času na zahájení činnosti v určeném prostoru. Za tuto dobu vojska však postoupí o 50–80 km.

Aby PzS byly schopny plnit ty úkoly, které jsou od nich očekávány, podle našeho názoru je třeba vysazování provádět podle tohoto schématu:

Vysazení je uvažováno vždy za tmy a plně respektuje konkrétní tempo operace. Touto metodikou je zachován potřebný předstih průzkumným skupinám pro jejich práci.

PŘEHLED OBJEKTŮ PRŮZKUMU - CÍLŮ PRO VLASTNÍ ÚDERY

